

Verkort jaarverslag 2024

Commissie steunverlening van de
Protestantse Kerk in Nederland

Protestantse
Kerk

1. Voorwoord

In deze beleidsperiode focust de dienstenorganisatie op de bloei van de kerk van morgen. In alles wat we doen, proberen we kerkplekken te helpen om zich uit te strekken naar de toekomst. Onze dienstverlening vormt zich rond dit thema. We schetsen het beleid en laten zien waar de dienstenorganisatie staat.

Solidariteitskas en de commissie steunverlening

Sinds 1 januari 2004 kunnen gemeenten binnen de Protestantse Kerk in Nederland financiële steun aanvragen uit de Solidariteitskas voor het uitvoeren van een project, wanneer daarvoor de financiële middelen ontbreken bij de protestantse gemeente zelf.

Hiervoor is de commissie steunverlening opgericht, die een budget krijgt toegewezen uit de Solidariteitskas.

De commissie steunverlening heeft jaarlijks een aantal momenten om lokale protestantse gemeenten te informeren over de subsidiemogelijkheden. Dat gebeurt via nieuwsbrieven, de website van de Protestantse Kerk, maar ook bijvoorbeeld in het magazine Kerkbeheer van VKB Kerkrentmeesters. Telefonisch of via mail kan ook informatie bij bureau steunverlening worden verkregen. Naast uitleg van de verschillende subsidiemogelijkheden en voorbeelden van subsidietoekenningen wordt op de website ook toegelicht hoe een gemeente subsidie kan aanvragen bij de commissie steunverlening.

Verkort inzicht toegekende subsidieverzoeken en het totaal toegekend subsidiebedrag 2024 versus 2023:

Subsidietoekenningen:

In 2024 waren er 138 subsidietoekenningen, versus 142 in 2023. Een daling van 3 procent.

Totaal toegekend subsidiebedrag:

In 2024 is € 1.322.000,- aan totaal subsidiebedrag toegekend, versus € 1.268.000,- in 2023. Het totaal toegekende subsidiebedrag in 2024 is € 54.000,- hoger dan in 2023, een stijging van ruim 4 procent.

Vanaf 2022 is het aantal subsidieaanvragen gestegen: er zijn ruim 10 procent meer aanvragen per jaar. In 2024 is deze stijging uitgebleven en lijkt het aantal subsidieaanvragen zich te stabiliseren tot ca. 160 per jaar.

Het toekennen van 138 subsidieaanvragen in 2024 geeft aan dat financiële steun nodig is om protestantse gemeenten financieel te ondersteunen in een toekomstplan of behoud van de kerkelijke gebouwen, wanneer het de gemeente ontbreekt aan voldoende financiële middelen.

Namens de commissie steunverlening,

Ds. Esmeralda Mandemaker-Dieleman
Voorzitter

2. De organisatie van de commissie steunverlening

2.1 Taakstelling

De commissie steunverlening is belast met de ontwikkeling en uitvoering van de door de generale synode vastgestelde kaders van steunverlening aan protestantse gemeenten en met de besluitvorming over de aanvragen voor financiële steunverlening aan deze gemeenten.

De commissie beslist zelfstandig over alle aanvragen die in behandeling genomen worden. Voorwaarden en criteria voor te ondersteunen projecten en de diversiteit aan subsidies zijn vastgelegd in diverse beleidsdocumenten. Hiermee wordt invulling en uitvoering gegeven aan het beleid met betrekking tot de uitgaven uit de Solidariteitskas voor steunverlening aan gemeenten.

2.2 Leden en adviseurs

Binnen de commissie steunverlening zijn, conform de kerkordelijke regelingen, door de kleine synode zeven leden benoemd. Daarnaast wordt de commissie bijgestaan door twee adviseurs en medewerkers van bureau steunverlening vanuit de dienstenorganisatie.

2.3 Vergaderingen

De commissie steunverlening vergadert zesmaal per jaar.

3. Globaal inzicht werkzaamheden 2024

3.1 Algemeen

De commissie steunverlening besluit in haar vergaderingen over subsidieverzoeken van protestantse gemeenten en over subsidieverzoeken van initiatieven die ten goede komen aan het toekomstperspectief van deze gemeenten.

De commissie evalueert regelmatig haar bestaande subsidievormen, om deze goed aan te laten sluiten op de visienota, het beleidskader, landelijke ontwikkelingen en initiatieven vanuit de dienstenorganisatie en plaatselijke protestantse gemeenten. De voorwaarden en criteria van een mogelijke subsidietoezegging worden daarbij steeds bewaakt, want steunverlening (Solidariteitskas) is geld van gemeenten voor gemeenten en daar wordt zorgvuldig mee omgegaan.

Bij dit verkorte jaarverslag is een downloadformulier toegevoegd met een overzicht van de mogelijkheden van subsidie uit de Solidariteitskas.

De directie, bestuur van de dienstenorganisatie en gastsprekers van diverse organisaties (bijv. VKB), voorzien de commissie van informatie, waarmee het haar subsidiebeleid evalueert en indien nodig aanpast aan toekomstige ontwikkelingen.

3.4 Aanpassing huidig subsidiebeleid

De commissie steunverlening heeft uit de in 2024 gehouden evaluaties over haar subsidiebeleid en de besproken onderwerpen op de beleidsdag geconcludeerd dat de bestaande subsidievormen en subsidiebedragen goed aansluiten op toekomstige ontwikkelingen en bestaande problematieken bij protestantse gemeenten. Daarom waren er in 2024 en voor de start in 2025 geen noemenswaardige veranderingen in het subsidiebeleid nodig, en hoefden er geen nieuwe subsidievormen te worden ontwikkeld. Overigens is de commissie flexibel en kan het haar subsidievormen redelijk snel aanpassen.

3.2 Verloop aanvragen van een subsidie

Protestantse gemeenten of andere gremia kunnen, als zij een subsidieverzoek willen indienen, telefonisch of via mail contact opnemen met bureau steunverlening. Het bureau verstrekt de gevraagde informatie binnen twee tot drie werkdagen, of beantwoordt telefonische vragen direct. Bureau steunverlening verstrekt aan de gemeente eveneens de formulieren voor het aanvragen van een subsidie. Wanneer de gemeente de formulieren volledig ingevuld heeft geretourneerd, wordt de subsidieaanvraag in behandeling genomen.

De gemeente krijgt meestal binnen twee maanden uitsluitel over een verzoek. Vaak is dit korter, maar de tijdsduur is mede afhankelijk van de snelheid waarop een gemeente antwoord geeft op aanvullende vragen.

3.3 Evaluatie subsidievormen

De commissie steunverlening heeft een jaarlijkse beleidsdag. Deze dag staat vooral in het teken van toekomstige ontwikkelingen bij lokale protestantse gemeenten.

4. Cijfermatige informatie

4.1 Subsidieaanvragen van protestantse gemeenten in 2024

In 2024 zijn door de commissie steunverlening 145 subsidieaanvragen behandeld, waarvan er 138 zijn toegekend. Zeven subsidieaanvragen kwamen niet in aanmerking voor een subsidietoekenning, omdat niet voldaan werd aan geldende criteria en voorwaarden of aan de steunwaardigheidstoets (een vermogenstoets die is ingesteld voor subsidievormen uit de categorie beheer en enkele subsidievormen uit de categorie calamiteiten).

Het gemiddelde aantal subsidieaanvragen ligt per jaar ca. 10 procent hoger, op ongeveer 160. Als een aanvraag niet in aanmerking komt voor een subsidietoezegging, omdat de aanvraag totaal niet voldoet aan de criteria en voorwaarden, of te laat is ingediend, wijst bureau steunverlening de aanvraag op voorhand af en wordt deze niet behandeld in de vergadering van de commissie steunverlening.

Tabel 1 geeft inzicht van het aantal in behandeling genomen subsidieaanvragen in afgelopen jaren. In 2024 is het aantal in behandeling genomen subsidieaanvragen nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2023.

4.2 Subsidietoekenningen aan gemeenten 2024 in vergelijking met 2023

De commissie steunverlening kent vier subsidie-categorieën, met daarin een aantal subsidievormen. In tabel 2 staat een overzicht van het aantal subsidietoekenningen op categorieniveau en subsidievorm in vergelijking met het jaar 2023.

Tabel 3 geeft inzicht in het aantal toegekende subsidieaanvragen, het gemiddeld toegekende subsidiebedrag en het totaal toegekende subsidiebedrag per categorie in 2024 ten opzichte van 2023. Als een subsidiebedrag voor meerdere jaren geldt wordt het totaalbedrag in één keer opgenomen.

In 2024 is het aantal subsidietoekenningen nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2023. Ook zijn er in de verschillende subsidie categorieën en subsidievormen geen hele grote verschuivingen.

In de subsidievorm perspectief uit de categorie "toekomst lokale kerk" is het aantal aanvragen en toekenningen toegenomen. Dit geeft de indicatie dat steeds meer gemeenten moeten en gaan werken aan hun toekomstperspectief. De verwachting is dat dit de komende jaren, ook met de komst van de classisteams, iets zal toenemen.

Tabel 1: Inzicht in het verloop van het aantal in behandeling genomen subsidieaanvragen over de afgelopen jaren

Jaren	Pastoraat / Begeleiding	Gebouwen / Orgel	Rentesubsidie	Totaal
2024	114 (- 4%)	30 (+ 3%)	1	145 (-2,5%)
2023	119	29	1	149
2022	106	24	-	130
2021	82	34	1	117
2020	79	35	-	114
2019	107	25	2	134
2018	105	35	2	142
2017	28	18	-	46

Tabel 2: Uitsplitsing aantal subsidietoekenningen op categorieniveau

Aantal subsidietoekenningen per categorie, met onderverdeling	2023	2024
Restauratie / (Ver)bouw / Verduurzamen kerkgebouw	16	18
(Ver)bouw / Verduurzamen multifunctioneel gebouw	9	7
Restauratie / Nieuw kerkorgel	5	2
Rentesubsidie	1	1
Totaal Categorie Beheer	31	28
SMPR Begeleiding	3	4
Overige calamiteiten	2	
Totaal Categorie Calamiteiten	5	4
Revitalisering / Jeugdwerk / IZB-Focustrajecten / Overig	49	56
SAGE (samenwerking gemeenten)	5	8
Innovatie / Vernieuwing	0	0
Perspectiefsubsidie	36	28
Garantiesubsidie Pastoraat / Tekorten	3	5
Totaal Categorie Toekomst Lokale Kerk	93	97
Kleine missionaire subsidies	9	13
Totaal Categorie missionaire subsidies	9	13
Totaal aantal subsidietoekenningen	138	142

Tabel 3: Inzicht in het aantal toegekende subsidieaanvragen, het gemiddeld toegekende subsidiebedrag en het totaal toegekende subsidiebedrag per categorie in 2024 ten opzichte van 2023.

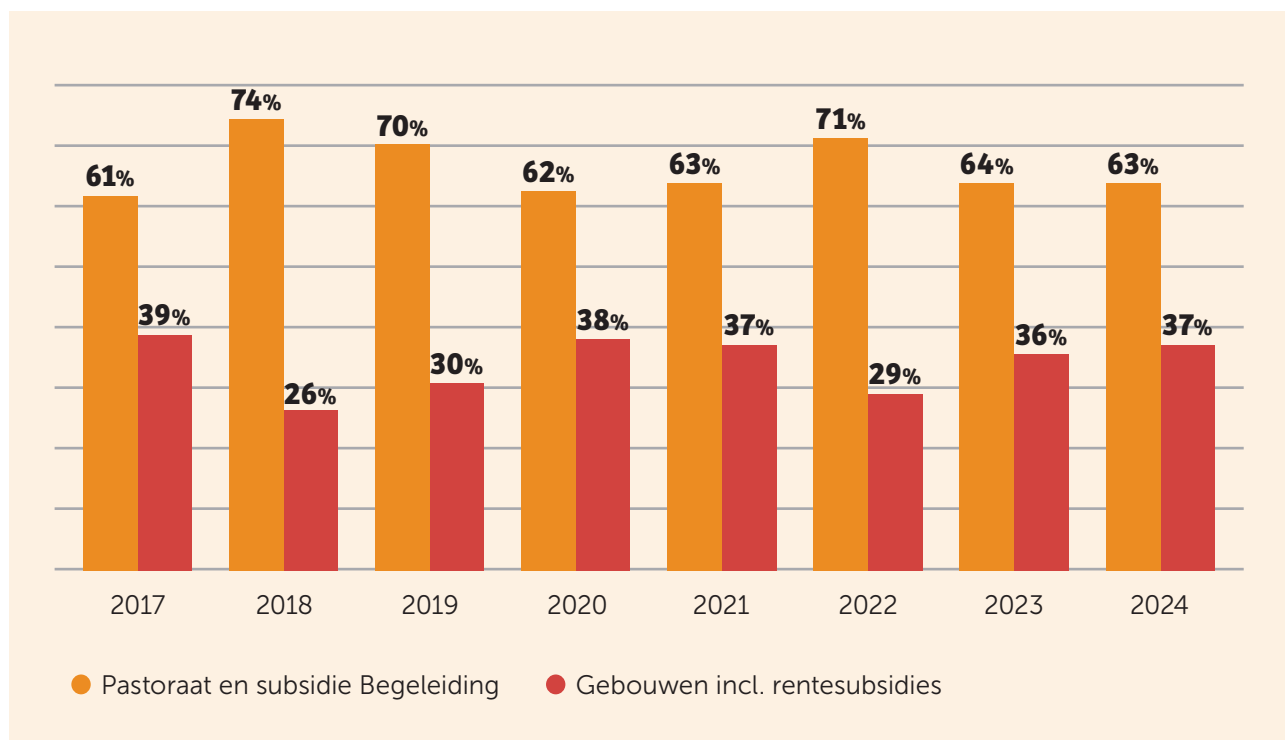
Subsidie toekenningen	Pastoraat / Begeleiding Kl. missionaire sub.		Gebouwen / Orgel		Rentesubsidie		Totaal	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
In behandeling genomen subsidieaanvragen	109	119	35	29	1	1	145	149
Niet toegekend	-2	-5	- 5	-2	0	0	-7	-7
Aantal subsidie toekenningen	107	114	30	27	1	1	138	142
Gemiddeld toegekend bedrag	€ 7,7	€ 7,1	€ 15,1	€ 16,5	€ 38,8	€ 15	€ 9,6	€ 8,9
Totaal toegekend	€ 828,8	€ 807,1	€ 454,4	€ 446,0	€ 38,8	€ 15	€ 1.322,0	€ 1.268,1

Evenals voorgaande jaren heeft de commissie steunverlening in 2024 een beduidend hoger aantal subsidieaanvragen voor verbetering van het toekomstperspectief van protestantse gemeenten behandeld en eveneens een beduidend hoger

totaal subsidiebedrag hiervoor toegekend dan in de gebouwen/orgelsubsidie.

Onderstaande *grafiek* laat een weergave zien van de onderlinge verdeling.

Grafiek: Verdeling (in %) van de subsidiebedragen per hoofdcategorie vanaf 2017-2024 van totaal toegekend subsidiebedrag in dat jaar.

Toelichting op grafiek:

Van het totaal aan toegekende subsidiebedragen in 2024 is 63 procent toegekend aan subsidieverzoeken die betrekking hebben op pastoraat en begeleiding uit de categorie toekomst lokale kerk en calamiteiten. 37 procent van het totaal is toegekend aan subsidies voor renovatie van (kerk)gebouwen en kerkorgels (incl. rentesubsidie) uit de categorie beheer.

5. Korte vooruitblik op het jaar 2025

Protestantse gemeenten krijgen te maken met diverse problematieken. De commissie steunverlening zal hier haar beleid en werkwijze steeds op afstemmen en de ontwikkelingen die voor de gemeenten noodzakelijk zijn indien nodig (financieel) ondersteunen. De visienota 'Van U is de toekomst', het nieuwe beleidskader 'De toekomst open tegemoet' en de koers van de dienstenorganisatie worden uiteraard meegenomen in deze afstemming.

Voor 2025 is de verwachting dat het aantal subsidieaanvragen zal dalen, maar dat het eventueel totaal toe te kennen subsidiebedrag redelijk gelijk zal blijven.

- Het aantal subsidieaanvragen was redelijk stabiel, maar heeft met name in de tweede helft van 2024 een licht dalend karakter. De verwachting is dat deze daling zich in 2025 zal voortzetten.
- Het gemiddelde toegekende subsidiebedrag stijgt (kosten worden hoger).
- De commissie steunverlening ziet dat gemeenten meer willen werken aan het verbeteren van het toekomstperspectief (ook in SAGE-projecten). Derhalve is te verwachten dat het aantal perspectief- en SAGE-subsidie-aanvragen zullen toenemen in 2025 (het gemiddelde subsidiebedrag is per aanvraag hoger).
- Aanvragen voor grootschalige projecten die in zijn totaliteit ten goede komen aan protestantse gemeenten zullen naar verwachting licht toenemen (bijvoorbeeld aanvragen vanuit classes en classisteams). Deze aanvragen zullen naar verhouding een hoger subsidiebedrag vragen, omdat het vaak voor meerdere gemeenten geldt.

Bijlage: downloadformulier overzicht subsidie-mogelijkheden commissie steunverlening

Protestantse
Kerk

Vindplaats van
geloof, hoop en liefde

Subsidie uit de Solidariteitskas

een overzicht van de mogelijkheden voor het College van Kerkrentmeesters

Drie subsidie categorieën:

- 1. De aanvraag betreft **de toekomst van de gemeente**: Subsidie tot max. € 20.000,-.
- 2. De aanvraag betreft het **beheer van de gemeente**: Subsidie tot max. € 65.000,-.
- 3. De aanvraag betreft een **calamiteit in de gemeente**: Subsidie tot max. € 20.000,-.

1. Toekomst van de gemeente

Als het gaat om de toekomst van de gemeente zijn er vijf subsidievormen:

- Een **revitaliseringsbijdrage**
Subsidie tot max. € 2.500,-.
- Een **SAGE subsidie**
Een bijdrage in de begeleidingskosten voor samenwerking gemeenten (SAGE).
Subsidie tot max. € 20.000,-, mede afhankelijk van het aantal deelnemende gemeenten.
- Een **innovatiesubsidie**
(gemeentevernieuwing), Eenmalige subsidie van max. € 12.500,-. De gemeente draagt zelf minimaal 25% van de kosten van het project.
- Een **perspectiefsubsidie**
Subsidie tot max. € 20.000,-. (kan onder voorwaarden éénmaal worden verlengd met hetzelfde bedrag) De gemeente draagt zelf minimaal 25% van de begeleidingskosten.
Voor het FOCUS traject van de IZB bedraagt de subsidie maximaal € 10.000,- per jaar. (Kan onder voorwaarden éénmaal worden verlengd voor het tweede jaar.) De gemeente draagt zelf minimaal 25% van de begeleidingskosten.
- Een **garantiesubsidie voor pastoraat/predikantsplaatsen**
Het subsidiebedrag is afhankelijk van de situatie. De liquiditeitspositie mag niet groter zijn dan vier keer het benodigd jaarbudget van de gemeente (steunwaardigheidsstoets).

Toevoeging:

Voor alle subsidie categorieën hanteert de commissie steunverlening criteria en voorwaarden voor de beoordeling van de subsidie aanvraag en voor de hoogte van het eventueel toe te zeggen subsidiebedrag. Tevens wordt een eigen financiële bijdrage van de gemeente verwacht. Aanvragen moeten voor aanvang project zijn ingediend.

2. Beheer van de gemeente

Als het gaat om het **beheer van de gemeente** zijn er vier subsidievormen:

- Voor **restauraties, (ver)bouw en verduurzamen van kerkgebouwen**
Subsidie tot max. € 65.000,-.
- Voor **restauraties, (ver)bouw en verduurzamen van een multifunctioneel gebouw**
Subsidie tot max. € 50.000,-.
- Voor **restauraties van kerkorgels**
Subsidie tot max. 25% van het tekort (tot maximum bedrag € 50.000,-).
- Voor **Rentesubsidie**
Max. 50% korting op het met de SKG afgesproken rentepercentage. Maximumduur is 5 jaar.
Dit geldt alleen voor leningen die bij de SKG zijn afgesloten en waarop wordt afgelost.

Bij een subsidieaanvraag in de categorie Beheer wordt de steunwaardigheidstoets toegepast: De liquiditeitspositie mag niet groter zijn dan vier keer het benodigd jaarbudget.

3. Calamiteit in de gemeente

Als het gaat om **calamiteiten** zijn er drie subsidievormen:

- In situaties van **overmacht**
Subsidie tot max. € 10.000,-.
- In het geval van **gemeentebegleiding bij seksueel misbruik in pastorale relaties**
Subsidie tot max. € 10.000,-.
- Bij **liquiditeitsproblemen**
Subsidie tot max. € 20.000,-. Er zijn extra voorwaarden.

Nota bene: Als uw project niet past onder een van deze drie categorieën is soms toch subsidie mogelijk.
Raadpleeg voor meer informatie de website (subsidies) van de Protestantse Kerk in Nederland.

Aangepaste versie
BSV 01-01-2025

Kleine Missionaire subsidie (uit categorie overig)

Op het gebied van Missionair Werk heeft een gemeente de mogelijkheid om een kleine subsidie aan te vragen (van € 250,- tot maximaal € 2500,-). Er zijn voorwaarden en criteria.

Raadpleeg voor meer informatie de website van de Protestantse Kerk in Nederland

ALGEMEEN

Documenten

Bij een subsidieaanvraag kunnen de volgende aanvullende documenten worden gevraagd:

- Het projectplan
- De projectbegroting en het dekkingsplan
- De twee meest recente vastgestelde jaarrekeningen (incl. balans)
- De laatste jaarbegroting
- Het beleidsplan en de meerjarenraming • een overzicht van de aanvragen voor dit project bij andere fondsen
- De onderbouwing/toelichting van het gevraagd subsidiebedrag en het plan.

Na afloop van het project wordt gevraagd om een verslag van de implementatie van het plan en de bereikte resultaten.

Beoordelingskader

Subsidieaanvragen worden beoordeeld op inhoudelijke en op financiële aspecten.

- Het project moet bijdragen aan het voortbestaan, de ambitie en de groei van de gemeente.
 - Er moet worden aangetoond dat de financiële situatie in de komende periode op orde komt, of dat financiële middelen meegroeien of mee krimpen (in geval van kleiner wordende gemeenten).
- Na de tijdelijke steun moet de gemeente zelfstandig kunnen functioneren.

Vragen bij projectinhoud/onderbouwing

- a. Wat gaat de gemeente doen?
- b. Wat zijn de kosten van het project?
- c. Waarom kan de gemeente het project niet zelf financieren?
- d. Wat is het verwachte resultaat?
- e. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de resultaten/ effecten van het project na het beëindigen van de financiële ondersteuning duurzaam geborgd worden?
- f. Hoe kan de ervaring die de gemeente met dit project opdoet ook bruikbaar worden gemaakt voor andere gemeenten?
- g. Kan de gemeente aantonen dat dit project een wezenlijke bijdrage levert aan het voortbestaan, de verdieping en/of de groei van de gemeente?

Bij een vervolgaanvraag op een subsidie hoort een verslag van de resultaten van het plan waarvoor de eerste subsidie is toegekend.

Subsidievoorwaarden

Een subsidie wordt toegezegd door Commissie Steunverlening. De gemeente ontvangt over een subsidietoezegging schriftelijk bericht.

Als een subsidie wordt toegezegd, zijn hierop de algemene voorwaarden van toepassing. De gemeente ontvangt de voorwaarden bij toezegging.

Meer informatie nodig?

Bel met of mail naar:

Bureau Steunverlening,

030 - 880 1628,

e-mail: steunverlening@protestantsekerk.nl

Dienstenorganisatie Protestantse Kerk in Nederland
Joseph Haydnlaan 2a
Postbus 8504
3503 RM Utrecht

**Protestantse
Kerk**

Aangepaste versie
BSV 01-01-2025

Dienstenorganisatie Protestantse Kerk

Postbus 8504

3503 RM Utrecht

(030) 880 18 80

info@protestantsekerk.nl

protestantsekerk.nl

Bezoekadres: Joseph Haydnlaan 2a, Utrecht

 [@protestantsekerkinnederland](https://www.facebook.com/protestantsekerkinnederland)

 [@protestantsekerkinnederland](https://www.instagram.com/protestantsekerkinnederland)